

Banen kan benyttes til at transportere. I den lille Wildmose, der jo har en meget stor Udstrækning, er der jo Millioner og atter Millioner af Tørv, og kunde Banen have den Retning, jeg finder den burde faae, tror jeg, som sagt, at den kunde forrente sig. Jeg er ikke enig med det ærede Medlem for Hjørring Amts 3die Valgkreds (Jungersen) i at bebreide den ærede Forslagsstiller, at han har indbragt Forslaget alene, men næppe nok har Pengene. Jeg siger, at har den ærede Forslagsstiller ikke Pengene, saa er det bedst, at han staar ene med sit Forslag, thi saa er det jo bedst, at det ærede Medlem og Andre, der ellers kunde være interesserede i Sagen, staa udenfor. Jeg vil som Repræsentant for den paagældende Egt anbefale ærede Medlemmer at tage saa velvilligt paa Forslaget som muligt.

Judenrigsministeren (Jungerslev):

Jeg har jo havt Leilighed til gjentagne Gange her i Rigsdagen at angive Regjeringens almindelige Synspunkt for Jernbaneanlægene, dels Statsbane- og dels private Baneanlæg. Jeg havde rundelig Leilighed til det for et Par Aar siden, da et Regjeringsforslag blev behandlet. Der blev den Gang fjort en Del Baner herind paa Vædringsforslag af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), og det ærede Medlem mindede om det i Dag; jeg synes, det ærede Medlem sagde 100, saa meget veed jeg ikke, om det var; men Antallet var i alt Fald meget fyldestgjørende; som Forhandlingsstof var det stort nok. I Fjor havde jeg ogsaa Leilighed til ved et Par private Lovforslag om Horsens-Tørringbanen o. s. v. at udtale mig om Stillingen, og jeg skal ganske kort gjentage det i Aar. Ærede Medlemmer have ganske vist Ret i, at Regjeringen er mindre tilbøielig til at foreslaa et hvilket som helst Jernbaneanlæg som Statsbaneanlæg; men derfra tør jo ingenlunde udledes, hvad det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Bluhme) synes at være tilbøielig til, at man skulde mangle Blikket for Jernbanenættets Udvikling og dens Betydning for alle vore Næringsveie, Landbrug, Handel og Industri, det kan selvfølgelig ikke udledes deraf, men det Naturlige, og det, som ogsaa i alt Fald tilbøielig har været kendt hidtil, har jo været, at Staten byggede Stambanerne og overlod de sekundære Baner til privat Initiativ med større eller mindre Tilskud af Staten; i den Henseende vil det jo stille sig noget forskjelligt. Naar man nu ser paa Forholdene i Sylland, saa vil man se, at der er bygget en østlig Stambane fra Frederikshavn over

Rolding til Bamdrup og en vestlig fra Thisted over Esbjerg til Bamdrup, og at der er bygget to Tverbaner, hvoraf den ene gaar over Langaa og Struer og forgrener sig dels gjennem Salling og dels til Thisted, altsaa i vestlig Retning, og den anden i Syd gaar over Standerborg og Herning til Skjern (Afskrudelse). Ja, Stykkerne fra Rolding til Bamdrup og fra Lunderstov til Esbjerg betragter jeg som Fortsættelse af Øst- og Vestbanen; det kan gøres med god Fornuft. Der er altsaa to Stambaner og to Baner, som i forskjellig Retning forbinde Øst- og Vestbanerne. De Baner, der føies ind i denne Kamme, synes med megen Rimelighed at kunne siges at være private Baner, naar man overhovedet gaar ind paa private Anlæg. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) sagde, at han ikke kunde faae Die for Regjeringens Visdom med at foreslaa Hobro—Vejstør og Slagelse—Næstved Banen. Men fordi man mener at kunne bebreide Regjeringen, at den er gaaet for vidt, følger jo dog ikke deraf, at den vedblivende skal gaa saa vidt. Jeg tror altsaa, at naar man vil have Baner af den Bestaaffenhed, som her er Tale om, saa er det meget rigtigt at foreslaa disse byggede som private Baner ogsaa af den Grund, som jeg ofte har havt Leilighed til at gjentage, at man nu har den Erfaring at drage sig til Nytte, at selv om en Bane nogenlunde kan drives som privat, idet Befolkningen saa finder sig i de Gener, som følge med en lempet og langsom Drift, saa kan man ikke derfor være sikker paa, at de kunne forrente deres Drift som Statsbaner, thi at faae Befolkningen til at forstaa, at den ikke kan stille samme Fordringer til Statsbaner, der ere anlagte i affides, magre Egne, som til dem, der ere anlagte i de bedste Egne, anser jeg for umuligt; det vil ikke gaa op for Folk, og derfor tror jeg hellere, at Staten maa støtte private Anlæg. Jeg havde i Fjor Leilighed til at udtale mig om, at det kunde gøres i forskjelligt Omfang, forsaavidt Banerne erkjendes at have forskjellig Betydning. Det var Noget, som til Forargelse for enkelte Medlemmer her blev forhandlet mellem Folketingets Udvalg og Indenrigsministeren og jensest jo er forhandlet her i Salen, og jeg skal gjøre opmærksom paa, at videre ere Forhandlingerne ganske vist ikke gaaede. Jeg havde ønsket, at det ogsaa i Landstinget kunde komme til Forhandling om det nye Princip, eller rettere sagt, om Optagelse af et ældre Princip; men det lykkedes ikke, det vil vel ikke ad Nare, og dette Thing staar altsaa for saa vidt aldeles frit uden at have været